

අධ්‍යයන ගොනුව

සිරියානු ස්වයංකථන

ජෝර්දානයේ වෙසෙන සිරියානු

සරණාගතයින්ගේ සත්‍ය කතා ඇසුරින්

stages
theatre
group

සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි. ප්‍රකාශකයාගේ ලිඛිත අවසරයෙන් තොරව මෙම ප්‍රකාශනයේ කිසිදු කොටසක් නැවත සකස් කිරීම හෝ වෙනත් පිටකවරයකින් පළ කිරීම හෝ ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති තත්වයෙන් හෝ තත්වයට වඩා වෙනස් ආකාරයකින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම හෝ සපුරා තහනම්.

අධ්‍යයන ගොනුව
සිරියානු ස්වයංකථන

පළමු ප්‍රකාශනය (අන්තර්ජාල/ e - ප්‍රකාශන) 2020
© 2020 ස්ටේප්ස් භාට්‍ය කණ්ඩායම
ISBN 978-624-5487-34-9

සිරියානු ස්වයංකථන

ජෝර්දානයේ වෙසෙන සිරියානු සරණාගතයින්ගේ සත්‍ය කතා ඇසුරින්.
පුහුණු කිරීම, සංස්කරණය සහ පරිවර්තනය ඉමාන් ඔෆන් (Iman Aoun)
Part of the Social Psychology Program Care – Jordan, June 2015
© ASHTAR Theatre - 2016

සිරියානු සරණාගතයින්ගේ ස්වයංකථන - ශ්‍රී ලංකා නිෂ්පාදනය

අධ්‍යක්ෂණය
ජයම්පති ගුරුගේ | අරුත් වෙලෙන්දූවේ - ප්‍රේමතිලක

ඉදිරිපත් කිරීම

Stages Theatre Group සහ Mind Adventures Theatre Company

නිර්මාණ සහයෝගය

ජර්මානු සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය - ශ්‍රී ලංකාව

මංගල දර්ශනය

2016 ජූනි මස 20 දින
ප:ව 7.30
ජර්මානු සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය - ශ්‍රී ලංකාව

රංගයේ ධාවන කාලය

විනාඩි 60 (විවේක කාලයක් නොමැත)

භාෂාව

සිංහල | දමිළ | ඉංග්‍රීසි

කවරයේ ඡායාරූපය:
සංජීව උපේන්ද්‍ර, ස්වයංකථන 02 රඟදැක්වීම්
ඡායාරූපය - ලුණුබි බුට්තෙක

පටුන

සිරියානු ස්වයංකථන - 2014	07
සිරියානු ස්වයංකථන - අන්තර්ජාතික කලාකරුවන් වෙත ආරාධනාවක්	08
සිරියානු සරණාගතයන්ගේ ස්වයංකථන - ශ්‍රී ලංකා නිෂ්පාදනය	08
නිර්මාණ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂකගේ සටහන	10
පුහුණුවීම් අතරතුර අධ්‍යක්ෂක ලියූ සටහනක්....	13
වර්ත ගොඩනැගීම - නළු පුහුණුව - රංග අභ්‍යාස	17
පුහුණු වීමට පෙර රූපණ ශිල්පියාගේ මානසික මට්ටම හඳුනා ගැනීම	17
පුහුණුවීම් වලට ප්‍රථම රූපණ ශිල්පියාගේ මානසික තත්ත්වය	
අධ්‍යක්ෂ අවබෝධ කරගැනීම වැදගත්ද?	18
පිටපත කියවීම වැදගත් ඇයි?	19
වර්තයේ ඉතිහාසය රූපණ ශිල්පියාගේ පරිකල්පනය මත ගොඩනැගීම	20
රූපණ ශිල්පියාගේ මනස තුළ පිටපතට අදාලව සිදුවීම් ක්‍රමානුකූලව	
තැන්පත් කර ගැනීමට සැලැස්වීම	23
දෙබස් උච්චාරණයේදී රටාවන් ගොඩනැගීම වැළැක්වීම	25
දෙබස් මත පදනම් නොවූ රංගනයක	27
රූපණ ශිල්පියාගේ සාමාන්‍ය පුරුදු හඳුනා ගැනීම	28
ජායාරූප සහ විඩියෝ පට අධ්‍යයනය	29
සිරියාවේ වර්තමාන තත්ත්වය	29
නොඳ ඇඳුම් - පරණ වෙලා	31
අම්හිර් හඩක් - මුසල ශබ්දයක්	32
හෙම්බත් වූ මුහුණු	33
රූපණ ශිල්පීන් බලාපොරොත්තු නොවූ අත්දැකීමක් ලබාදීම	33
වධිකාගාරයක්	34
ලෝක සරණාගතයන්ගේ දිනය	38
ස්වයං විවේචනයක්	40
සිරියානු සරණාගතයන්ගේ ස්වයංකථන - ශ්‍රී ලංකා නිෂ්පාදන කණ්ඩායම	42

සිරියානු ස්වයංකථන 2014

2014 වර්ෂයේදී පලස්තීනයේ ASHTAR නාට්‍ය කණ්ඩායම CARE Jordan සංවිධානය මගින් අම්මාන්හි සිරියානු සරණාගතයින් පිළිබඳ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කිරීමට ආරාධනා ලැබීය. ASHTAR නාට්‍ය කණ්ඩායම සිය ප්‍රමුඛතම නාට්‍ය ව්‍යාපෘතියක් වූ 2010 වර්ෂයේදී නිර්මාණය කරන ලද ගාසා ස්වයංකථනය හේතුකොට ගෙන ඒ වන විටත් ලෝකයේ කතාබහට ලක්වෙමින් තිබිණි. ගාසා ස්වයංකතනය හරහා ගාසා තීරයේ වටලුම්වලට හසු වූ තරුණයින්ගේ ලිඛිත සාක්ෂ්‍යයන් භාෂා 18කට පරිවර්තනය වී, 36කට වඩා අධික රටවල් සංඛ්‍යාවක් පුරා ව්‍යාප්ත වූ අතර ලෝකය පුරා දිනකට 1700කට වඩා අධික තරුණ රූපණ ශිල්පීන් සංඛ්‍යාවක් විසින් මේවා රඟදැක්වේ.

ගාසා ස්වයංකථනයේ සාර්ථකත්වයෙන් පසු ASHTAR නාට්‍ය කණ්ඩායම විසින් සිරියානු ස්වයංකථන හරහා විවිධ වයස් සීමාවල සරණාගතයින් 120ක් සමඟ කටයුතු කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියෙන් සිරියානු සරණාගතයින් විසින්ම රචනා කරන ලද ස්වයංකථන 20ක් මතු විය.

නිරංජනී ශේෂ්වරාජා
ස්වයංකථන 03 රඟදැක්වමින්
ජායාරූපය - ප්‍රේමාඩා ඩුවනෙක

සිරියානු ස්වයංකථන - අන්තර්ජාතික කලාකරුවන් වෙත ආරාධනාවක්

පලස්තීන ASHTAR නාට්‍ය කණ්ඩායම, ලෝක සරණාගතයින්ගේ දින, එනම් 2016 ජූනි මස 20 වන දින සිරියානු ස්වයංකථන 20න් ඕනෑම කතාවක් තම තමන්ගේ රටෙහි ඉදිරිපත් කරන ලෙස ලෝකය පුරා සිටින කලාකරුවන්ට ආරාධනා කළේය. ශ්‍රී ලංකාව ලංකාව විසින් මෙම ආරාධනය සිරියානු ස්වයංකථන අතරින් හතරක නාට්‍ය නිර්මාණයක් සමඟින් පිළිගනු ලැබීය.

සිරියානු ස්වයංකථන - ශ්‍රී ලංකා නිෂ්පාදනය

“සිරියානු ස්වයංකථන” ශ්‍රී ලංකා නිෂ්පාදනය ස්ටේජස් නාට්‍ය කණ්ඩායමේ (Stages Theatre Group) සහ මයින්ඩ් ඇඩ්වෙන්චර්ස් (Mind Adventures Theatre Company) නාට්‍ය කණ්ඩායමේ නිර්මාණයකි. මෙහිදී ස්ටේජස් නාට්‍ය කණ්ඩායම වෙනුවෙන් ජයම්පති ගුරුගේ සිංහල භාෂාවෙන් ස්වයංකථන දෙකක් සහ දුමිල භාෂාවෙන් එක් ස්වයංකථනයක් අධ්‍යක්ෂණය කළ අතර මයින්ඩ් ඇඩ්වෙන්චර්ස් නාට්‍ය කණ්ඩායම වෙනුවෙන් අරුත් වෙලැන්දුවෙ - ජේමතිලක විසින් ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් එක් ස්වයංකථනයක් අධ්‍යක්ෂණය කරනු ලැබීය. මෙම අධ්‍යයන ගොනුව තුළින් සාකච්ඡා කරනු ලබන්නේ ජයම්පති ගුරුගේ විසින් අධ්‍යක්ෂණය කළ ස්වයංකථන ත්‍රිත්වයේ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සහ රූපණ ශිල්පීන් සමඟ සිදු කළ අභ්‍යාස පිළිබඳවයි.

ජයම්පති ගුරුගේ
Stages Theatre Group
සම-අධ්‍යක්ෂක, සිරියානු ස්වයංකථන

අරුත් වෙලෙන්දූවේ - ජේම්මිලක
Mind Adventures Theatre Company
සම-අධ්‍යක්ෂක, සිරියානු ස්වයංකථන

නිර්මාණ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂකගේ සටහන - ජයම්පති ගුරුගේ

අපට ලැබෙනවා සිරියානු සරණාගතයින්ගේ කතා කිහිපයක් ඇසුරින් සැකසුණු පිටපතක්. එය පෝර්දානයේ වෙසෙන සිරියානු සරණාගතයින්ගේ සත්‍ය කතා පාදක කොට ගනිමින් අරාබි භාෂාවෙන් සකස් කරන ලද පිටපතක්. අපට ලැබෙන්නේ එහි ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක්. මිතුරන් කිහිප දෙනෙකුගේ සහය ඇතිව එම කතා සිංහල සහ දුමිල පරිවර්තන බවට පත්වනවා.

ඊළඟට මොකද කරන්නේ? මේ වචනවලට ජීවයක් දෙන්න අවශ්‍යයි. ජීවයක් දෙනවා කියන්නේ වචන ටිකක් කවුරු හරි කියන එක හෝ කියවන එක හෙවෙයි. අපි සොයන්න උත්සහ කළා “ඇයි මේ වචන ටික කවුරුහරි කියන්න ඇත්තේ? මේ වගේ දේවල් ඇයි මිනිස්සුන්ගේ කට්ටි පිටවෙන්නේ?” කියලා.

අපි කවදාවත් ගිහින් නැති, දැකලවත් නැති, දන්නේ නැති, හඳුනන්නේ නැති රටක මිනිස්සුන්ගේ අත්දැකීම් ගොන්නක් තමයි පිටපතක් විදිහට අපේ අතට ලැබිලා තියෙන්නේ. ඒ පිටපතින් නාට්‍යයක් කරලා ප්‍රේක්ෂක පිරිසකට පෙන්නලා හොඳ අත්පුඩියක් ගන්න එක, ‘මරු නාට්‍යයක්’ කරා කියලා අහගන්න එකද කලාකරුවන් විදිහට අපේ වගකීම කියන ප්‍රශ්න කණ්ඩායමක් වශයෙන් අප කතා කරන්න පටන් ගත්තා. අපට අයිතියක් නෑ ඒ කතා එක්ක සෙල්ලම් කරන්න. ඒ තරමට මෙම සිරියානු ස්වයංකථන බේදනීය බව අපට දැනෙන්න පටන් ගත්තා.

ලෝකයේ දින දර්ශනයේ සරණාගතයින් වෙනුවෙන් දිනයක් වෙන් කරන්න මේ ලෝකයේ ඉන්න ලොකු ලොකු මිනිසුන් සහ අපි වගේ පොඩි මිනිස්සුන් එකඟ වෙලා තියෙනවා. ඒ තරමට මේ ප්‍රශ්නය අපට සාමාන්‍යයයි. එහෙම ඒ වෙනුවෙන් වෙන් කරපු දවසේදී, ශ්‍රී ලංකාව තුළ පොඩි පිරිසක් සමඟ හරි ඒ සරණාගතයින්ගේ කතාවක් බෙදාගන්න එක තමයි අපේ අරමුණ වුණේ. ඒ ප්‍රශ්නය පිළිබඳව පොඩි මොහොතකට හරි සංවේදී වෙන්න, එය ප්‍රශ්නයක් විදිහට බැරැරැම්මිව හිතන්න, එය වෙනුවෙන් අපට කළ හැකි යමක් ගැන අදහසක්වත් ඇතිකර ගන්න අප උත්සහ කළා. ඒ වගේම මෙම නිර්මාණය සඳහා තෝරාගන්න රූපණ ශිල්පීන්ට මෙම ප්‍රශ්නය පිළිබඳව යම්කිසි අත්දැකීමක් ලබාදෙන්න,

මොහොතකට හරි ඒ රූපණ ශිල්පීන්ට සරණාගතභාවය පිළිබඳව හැඟීමක් ඇතිකරන්න, ප්‍රේක්ෂකයන්ට නාට්‍යයක් බලනවාට වඩා සරණාගතයෙකුගේ කතාවක් අහගෙන සිටිනවා වැනි හැඟීමක් ඇති කරන්න අපි නාට්‍යය කණ්ඩායමක් වශයෙන් තීරණය කළා. ඒ වගේම ලෝකය තුළ කුමන හෝ භූමියක කුමන හෝ හේතුවක් මත සරණාගතභාවයට පත්ව සිටින අය වෙනුවෙන් මොහොතකට හෝ පෙනී සිටින්න අප උත්සහ ගත්තා.

“සිරියානු සරණාගතයින්ගේ ස්වයංකථන” පඬිතය ස්වයංකථනයක්. ඒ කියන්නේ පුද්ගලයෙකුගේ අත්දැකීමක් තනිව ප්‍රකාශ කිරීමක්. මෙම වචන ටික සහ විනි සඳහන් තොරතුරු, අත්දැකීම් රූපණ ශිල්පීන්ට සමීප වීම ඉතාම වැදගත්. සරලව කියනවා නම් “සිරියාවේ සරණාගතයෙකුගේ අත්දැකීමක් රඟදක්වන, ලංකාවේ රූපණ ශිල්පියාට ඒ පිළිබඳව යම් අදහසක් පැවතීම වැදගත්. ඒ වෙනුවෙන් මොකක්ද කරන්න ඕන?” අධ්‍යක්ෂවරයා වශයෙන් වර්ත ගොඩනැංවීම - නළු පුහුණුව - රංග අභ්‍යාස සඳහා අවතීර්ණ වෙන්නේ මේ කියන අදහස මුල් කරගෙනයි.

සිරියානු සරණාගතයින්ගේ ස්වයංකථන නිර්මාණ කාර්යය ආරම්භයේදීම මෙහි පිටපත් රචනාව හිමි වී තිබූ නිසා මෙහි රංගය සහ වර්ත ගොඩනැඟීමේදී පමණක් මුලික වශයෙන් යොදාගනු ලැබුවේ ඩිවයිසින් රංගක්‍රමවේදයයි.

සාමාන්‍යයෙන් පුහුණුවීමක් තුළදී බොහෝ වේලාවට එකම රංග අභ්‍යාසය නැවත නැවත කරනවා අප දැක තිබෙනවා. නමුත් අපි මෙම පුහුණුවීම් ක්‍රියාවලියේදී එකම රංග අභ්‍යාසය නැවත නැවත නොකිරීමට තීරණය කළා. එයට මුලිකම හේතුව වූයේ නිර්මාණය තුළ කතා කරනු ලබන්නේ සිරියානු මිනිසුන්ට බලාපොරොත්තු විරහිතව මුහුණදීමට සිදු වූ බේදවාචකයක් පිළිබඳවයි. එම බේදවාචකයට මුහුණදුන් මිනිසුන්ගේ කතා ගොඩනැඟී තිබුණේ අත්දැකීම් විශාල ප්‍රමාණයක එකතුවක් මගින් සහ එම බේදනය අත්දැකීම් සෑම මොහොතකම වෙනස් වී ඇති බව අපට පිටපත් තුළින් හඳුනාගැනීමට හැකියාව ලැබුණා. එම අවිනිශ්චිතභාවය සහ අවදානම්සහගත ස්වභාවය මෙම සමස්ත පුහුණුවීම් ක්‍රියාවලිය තුළම පවත්වා ගැනීම සඳහා මෙම තීරණය ගනු ලැබුවා. රූපණ ශිල්පීන් එකම අභ්‍යාසයක් නැවත නැවත කිරීම මඟින් ඔවුන්ගේ හැඟීම්වල ඇති නැවුම්භාවය ගිලිහී ගොස් ආකෘති ගත කළ, පුහුණු කළ, නැවුම්භාවයකින් තොර වූ හැඟීම් ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රවනතාවක් ඉස්මතු විය හැකියි. එය මෙම

නිර්මාණයේ රංගය ගොඩනැගීමේදී යෝග්‍යය නොවන බව හඳුනාගත් නිසා පුහුණුවීම් කාලය තුළ එකකට එකක් වෙනස් අත්දැකීම් සමූහයක් හරහා ගොඩනගන වර්තයක් බිහිකිරීමට අවකාශය සොයා ගැනීමට උත්සහ කළා.

පුහුණුවීම් තුළ රූපණ ශිල්පියෙකු වර්තයට අදාල නිවැරදි ප්‍රවේශය ලබා ගත් විට, එනම් නිවැරදිව පිටපතේ දෙබස් වර්තැගීම සහ නිවැරදි අර්ථ සම්පාදනය වන අයුරින් දෙබස් උච්චාරණය කිරීම මෙන්ම වර්තයට අදාල හෝ ඊට සමීප අයුරින් තම ශරීරය හැසිරවීම අධ්‍යක්ෂකගේ අධ්‍යක්ෂණයට යටත්ව වර්තය ගොඩනගමින් සිටින අවස්ථාවකදී එම කාර්යය නැවත පුහුණුවීම් තුළදී චලෙසම පවත්වා ගැනීමට අධ්‍යක්ෂක රූපණ ශිල්පීන්ට උපදෙස් ලබා දීම සිදුවිය හැකිය. මෙම ක්‍රමවේදය බොහෝ විට අධ්‍යක්ෂවරු රූපණ ශිල්පීන් මෙහෙයවීමේදී අනුගමනය කරති. මෙය රූපණ ශිල්පීන්ද බොහෝ විට අධ්‍යක්ෂවරයාගෙන් බලාපොරොත්තු වේ. එ මගින් රූපණ ශිල්පියාගේ වර්ත නිරූපණය යම් ආකෘතියක් තුළ ගොඩනැගීම සිදු වේ. මෙහිදී බොහෝවිට සිදුවන්නේ අධ්‍යක්ෂවරයාට අවශ්‍ය වර්ත නිරූපණය රූපණ ශිල්පියා විසින් ගොඩනැංවීමයි. නමුත් මෙහිදී අධ්‍යක්ෂවරයාට අවශ්‍ය පරිදි වර්තය ගොඩනැංවීම වෙනුවට අධ්‍යක්ෂවරයා සහ රූපණ ශිල්පියා යන දෙදෙනාගේම එකතුවෙන් ගොඩනගන වර්තයක් නිර්මාණය කිරීමට උත්සහ ගනු ලැබුවා.

පුහුණුවීම් අතරතුර අධ්‍යක්ෂ ලියූ සටහනක්.....

2016, ජූනි

මා අලුත් දරුවකු බිහි කරවීම උදෙසා ගර්භාෂයක් සොයා ඇවිද්දෙමි. ඔබගේ මුණගැසීම හා චිකිත්සාව මා ඉතා ආදරණීයව මෙන්ම ගෞරවයෙන් පිළිගනිමි. කුළුඳුල් දරු උපතක් දීමට අප තුළ ගොඩනැගිය යුතු විශ්වාසයක් වේ. ඒ විටෙක මා ශුක්‍රාණුවක් වන විට ඔබ ඩිම්බයක් විය යුතුයි. පුහුණුවීම් කාලයේ අපගේ චිකිත්‍යවෙන් ක්‍රමක්‍රමයෙන් මෝරන කළලයේ මූලික අයිතිය අප දෙදෙනාටම සමානව බෙදී හමාරයි. අපේ දරුවාගේ මුහුණ බැලීමට, විනිශ්චය කිරීමට, ගැරහීමට, වෛර කිරීමට, ආදරය කිරීමට සුවහසක් ප්‍රේක්ෂකයා ඇඟිලි ගනිමින් බලාගෙන සිටියි. ඒ සියල්ලම ඔවුන්ට භාර කරමි. ඒ මන්ද සියලුම දෙනා තෘප්තිමත් කළ නොහැකිය. අපගේ පුහුණුවීම් සංසර්ගය තුළ කිහිපවිටක් මම සුරතාන්තය අත්පත් කොටගෙන ඇත. ඇතැම් විට ඒ මා ලද තෘප්තිය ප්‍රේක්ෂකයාට ප්‍රශාසනාවලීමට නොහැකිවීම ගැන මා විටෙක දුක් වෙමි. කෙසේ වෙතත් ඔබ හා මා අතර ඇති බැඳීම මේ රංගය නිර්මාණය කර අවසන් වනතුරු ඇතිකරගත් චිකිත්‍යාවයක් පමණක් නොවන බව මා ඉඳුරා දනිමි.....

මීට

ජයම්පති ගුරුගේ

ලෝක බලවතුන්ගේ දේශපාලනික බල අරගලයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් නිර්මාණය වූ සිරියානු අර්බුදයට මැදිවී මේ මොහොත වන විටත් ලෝකයේ යම්කිසි ස්ථානයක අවතැන්ව සිටින පිරිසක් සිටිනවා. ඔවුන් මුහුණ දුන්, මුහුණ දෙන සහ ඉදිරියේදීත් මුහුණදීමට නියමිත වචනයෙන් විස්තර කළ නොහැකි බේදවාචක ගොන්තක් ඇති බව අප සිහිතබා ගත යුතුයි. මෙවැනි බේදවාචකයකට මුහුණ දෙන ඊළඟ කෙනා ඔබ, මම විය හැකියි. මෙම කරුණු සිහිතබා ගෙන සිරියානු සරණාගතයන්ගේ ස්වයංකථන - ශ්‍රී ලංකා නිෂ්පාදනයේ අධ්‍යක්ෂ මෙන්ම නළු පුහුණුකරුවකු වශයෙන් මෙම නිර්මාණ ක්‍රියාවලිය තුළ රූපණ ශිල්පීන් සමඟ කළ වර්ත ගොඩනැංවීම - නළු පුහුණුව - රංග අත්‍යාස පිළිබඳව නිෂ්පාදනය නිමකර වසර තුනකට පසුව මතකය පෙළගැස්වීමටයි මේ සුදානම.

ඉදිරි පිටුවට:
ස්ටේෂන් තිරමාන්ත
ස්වයංකථන 04
රඟදක්වමින්
ජායාරූපය - ප්‍රේමි
බුවහෙක

වර්ත ගොඩනැංවීම - නව පුහුණුව - රංග අභ්‍යාස

මෙම පරිච්ඡේදයෙන් සිරියානු ස්වයංකථන නාට්‍යය නිර්මාණය කිරීමේදී සිදුකරන ලද වර්ත ගොඩනැංවීම - නව පුහුණුව - රංග අභ්‍යාස පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. මෙහි සඳහන් වන සියලුම පුහුණුවීම් ක්‍රියාකාරකම් සහ රංග අභ්‍යාසයන් මෙම නිර්මාණයේදී රංගනයේ යෙදුණු රූපණ ශිල්පීන් තිදෙනාගේද සහයෝගය සහ දායකත්වය මත සිදුකෙරිණි. තවද රංගයේ අවශ්‍යතාව මත නව රංග අභ්‍යාසයන් කිහිපයක් මෙන්ම නව අත්හදා බැලීම් අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් නිර්මාණය කළ අතර ඒ පිළිබඳවද මෙහි සඳහන් වේ. එමෙන්ම සමස්ත ක්‍රියාවලිය තුළදී රූපණ ශිල්පීන් සහ අධ්‍යක්ෂවරයා මුහුණ පෑ විවිධ අත්දැකීම් සහ ගනු ලැබූ හිරණ පිළිබඳවද මෙම පරිච්ඡේදයේදී සාකච්ඡා කෙරේ.

පුහුණු වීමට පෙර රූපණ ශිල්පියාගේ මානසික මට්ටම හඳුනා ගැනීම

දිනක් එක් රූපණ ශිල්පියෙක් පුහුණුවීම් සඳහා පැමිණ තම ජංගම දුරකතනය ඔබමින් සිටියා. ඔහුගේ සම්පූර්ණ අවධානය ජංගම දුරකතනය තුළ බව වටහාගන්න වැඩි වේලාවක් ගියේ නෑ. ඔහු පුහුණුවීම් සඳහා වූ මානසික සූදානමක් නොමැති බව පෙනෙන්නට තිබුණා. දැන් මොකද කරන්නේ? අපි හෙමිට කතා කරන්න පටන් ගත්තා. ඔහු කියනවා අද පුහුණුවීම් කරන්න අමාරුයි වගේ කියලා. අධ්‍යක්ෂක වශයෙන් මම දැන් මොකද කරන්න ඕන? අපේ කතාව දිගටම කරගෙන ගියා. ඒ කතාවෙන් වටහා ගන්න පුලුවන් වුණා ඔහු අලුතින් ආදර සම්බන්ධයක පැටලෙමින් සිටිනා බව. අපේ කතාව ගලාගෙන යන ගමන්ම ඔහුගේ සිරියානු ස්වයංකථනය වීම ආදරය කරන කෙනාට ලියන ලිපියක් වගේ ඔහුගේ වචනවලින්ම ලියන්නියැයි මා ඉල්ලීමක් කළා. ඔහු එය ලිපියක් ආකාරයෙන් ලියූ පසු ඒ ලිපිය කියවන ලෙස මම ඉල්ලා සිටියා. ඔහු එය කිසිම පැකිලීමකින් තොරව කරගෙන ගියා. එම කාලය පුරාවට අපි සිදුකළේ ආදරය කරන කෙනෙකුට මේ කතාව කියන්නේ කොහොමද කියන එක

සොයාගන්න උත්සහ කළ එකයි. එය ඉතා නොඳ පුහුණුවීමක් වුණා. පුහුණුවීමකට සුදානමින් නොසිටි නළුවෙකු සමඟ සෑහීමකට පත්විය හැකි ආකාරයේ පුහුණුවීමක් සිදුකිරීමට හැකි වූයේ ඔහුගේ මානසිකත්වය පිළිබඳව සැලකිල්ලක් දැක්වූ නිසා බවත් එය දිගින් දිගටම අධ්‍යක්ෂවරයෙකු ලෙස සිදුකිරීම වැදගත් බවත් මට වැටහුණා. එය අභ්‍යාසයක් ලෙස අනික් රූපණ ශිල්පීන් සමඟද සිදුකිරීමට යෝග්‍යබව වැටහුණා.

පුහුණුවීම්වලට ප්‍රථම රූපණ ශිල්පියාගේ මානසික තත්ත්වය අධ්‍යක්ෂවරයෙකු අවබෝධ කරගැනීම වැදගත්ද?

රූපණ ශිල්පීන් පුහුණුවීම්වලට පැමිණෙන්නේ විවිධ මානසික මට්ටම්වලින්. ඔවුන් පුහුණුවීම සඳහා මානසිකව සුදානම් නොවී සිටින විට පුහුණුවීම් කිරීම ඉතාම අපහසුයි. විශේෂයෙන්ම මෙවැනි රංගයක් නිර්මාණය කිරීමේදී ඔවුන්ගේ මානසික ඒකාග්‍රතාවය ඉතාම වැදගත්. තවද මෙම රංගය ගොඩනැඟීමට රූපණ ශිල්පියාගේ දායකත්වය අත්‍යවශ්‍ය බව එකඟ වූ කරුණකි. නමුත් පුහුණුවීමකට පැමිණෙන රූපණ ශිල්පියෙකු ඒ සඳහා සුදානමකින් තොරව පැමිණීම අධ්‍යක්ෂවරයෙකු බලාපොරොත්තු වන තත්ත්වයක් නොවෙයි. රූපණ ශිල්පියෙකුගේ එම තත්ත්වය ඉවසා සිටීම හෝ ඒ අනුව පුහුණුවීම වෙනස් කිරීම අධ්‍යක්ෂවරයෙක්ගේ කාර්යයක්ද නොවේ. අධ්‍යක්ෂවරයෙක්ට ඊට ප්‍රතිචාර දැක්විය හැකියි. එය රූපණ ශිල්පියා නිර්මාණයෙන් ඉවත් කිරීමක් දක්වා වුවත් ගෙන යා හැකියි. එසේ සිදුවෙන අවස්ථාවලට නිදසුන් අවශ්‍ය තරම් අප දැක තිබෙනවා. නමුත් මෙහිදී විශේෂ වන්නේ ඩිවයිසිස් ක්‍රමවේදය තුළ මෙම රංගය ගොඩනගන විට මෙවැනි තත්ත්වයන් ගැටලුකාරී නොවී විසඳා ගැනීමට හැකි ශක්‍යතාවය පැවතීමයි. “සිරියානු සරණාගතයන්ගේ ස්වයංකථන” නිර්මාණයේදී සිදුවූයේ එයයි. වැදගත් වනුයේ අප නිර්මාණකරණයේ යෙදෙන ක්‍රමවේදය පිළිබඳව ඇති අවබෝධය තුළ මෙවැනි ගැටලුවලට සාර්ථක පිළිතුරු සොයාගැනීමට හැකි බව අවබෝධකර ගැනීමයි. කුමන ක්‍රමවේදයක් ඔස්සේ නිර්මාණකරණයේ යෙදෙනද තම රූපණ ශිල්පීන් ඒ සඳහා සුදානම්ව යන්න පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂවරයෙකු අවදියෙන් සිටීම නිර්මාණයේ මෙන්ම අධ්‍යක්ෂවරයෙකු සහ රූපණ ශිල්පියෙකු අතර පවතින සම්බන්ධයටද ඉතා වැදගත් කරුණකි.

පිටපත කියවීම වැදගත් ඇයි?

පිටපතක් අතැතිව නිර්මාණ කාර්යයක් සඳහා යොමුවන අධ්‍යක්ෂවරයන් බහුතරයක් මුලදී තමන්ගේ රූපණ ශිල්පීන් සමඟ එක්ව පිටපත කියවීම සිදු කරන අතර ඒ තුළින් රූපණ ශිල්පීන් සමඟ නිර්මාණයේ තේමාව සම්බන්ධව මූලික සාකච්ඡාව ආරම්භ කිරීම සිදු කරනු ලබනවා. ඒ වගේම

- වචන රූපණ ශිල්පීන්ගේ කට්ට හුරුකරගන්න.
- එම රචනාව තුළ ඇති භාෂා භාවිතය හඳුනා ගන්න.
- පිටපතේ ගැබ් වී තියෙන තොරතුරු හඳුනා ගන්න.
- වර්තයේ ස්වභාවය හඳුනා ගන්න.
- පිටපත තුළ ගැබ් වී තිබෙන සමාජ, දේශපාලනික පසුබිම හඳුනා ගැනීම වැනි කාරණා පිටපත කියවීම තුළින් සිදු කරගැනීමට හැකියාව ලැබේ. මෙම ක්‍රියාවලිය අපගේ නිර්මාණය අරම්භයේදී ද සිදු කරනු ලැබුවා.

එහිදී ඉහත කරුණුවලට අමතරව අපගේ අවධානය යොමු වූ විශේෂම කරුණ නම් මෙම පිටපත මඟින් එහි වර්තයේ හඳුනා ගැනීමේ දත්ත (හම, ගම, වයස, රැකියාව ආදී...) හෙළිවනවාට වඩා, සිරියානු අර්බුදයේ අත්දැකීම් මිනිසුන්ගේ ජීවිතවලට, ඔවුන්ගේ පවුලේ සාමාජිකයන්ට මෙන්ම සමස්ත සමාජයටම කළ බලපෑම පිළිබඳව තොරතුරු හෙළිදරවු වීමයි. එනම් පිටපත තුළ ස්ථිර අනන්‍යතාවයක් තහවුරු වූ වර්තයක් නොමැති බව හඳුනා ගැනීමට හැකිවුණා. මෙම සුවිශේෂීතාවය උපයෝගී කොට ගනිමින් අපගේ පරිකල්පනයද එක්කොට ගනිමින් වර්තයක් ගොඩනැගීම සඳහා වූ නිදහස් අවකාශය ඉතුරු වී තිබුණා. එම නිසා පිටපත තුළ වූ මූලික සිදුවීම් සහ දත්ත උපයෝගී කොටගනිමින් රූපණ ශිල්පියා සහ අධ්‍යක්ෂගේ එකඟතාවය මත වර්තයක් ගොඩනැගීමේ හැකියාව ඇති බව සාකච්ඡා කළ අතර එම එකඟතාවය මත මෙහි එක් එක් ස්වයංකට්ඨ සඳහා වර්ත ගොඩනැගීම ආරම්භ කරනු ලැබුවා.

වර්තයේ ඉතිහාසය රූපණ ශිල්පියාගේ පරිකල්පනය මත ගොඩනැගීම

රූපණ ශිල්පීන් වෙත අතුරු ප්‍රශ්නාවලියක් යොමුකිරීම

පුහුණුවීම් තුළදී පෙර දැනුම් දීමකින් තොරව රූපණ ශිල්පීන් වෙත අතුරු ප්‍රශ්නාවලියක් යොමුකරනු ලැබුවා. එම ප්‍රශ්න කිරීම ඉතාම සුහදව සිදුවන්නක්. එක්තරා ආකාරයකට අසරණ වී සිටින නාදානන පුද්ගලයෙකුගෙන් ඔහුව හඳුනා ගැනීමට කරනු ලබන සුහද සංවාදයක ස්වරූපයක් එම ක්‍රියාවලිය තළ තිබුණා. මෙම සංවාදය පැයක් දෙකක් පමණ කාලයක් පුරාවට පවත්වාගෙන යනු ලැබුවා. එම සංවාදය අතරතුර තේ පානය කිරීම හෝ සිගරට්ටුවක් දල්වා ගැනීම පවා සිදු වුණා. එම නිදහස මෙම සංවාදය පහසුවෙන් ගොඩනගා ගැනීමට සහ පවත්වාගෙන යාමට සහයක් වුණා.

කෙසේ වෙතත් එම අහන ප්‍රශ්නවලට රූපණ ශිල්පියා උත්තර දෙන්න ඕන පිටපතේ දැකිය හැකි තොරතුරු පාදක කොටගෙන, තමන් ඒ වර්තය සහ අත්දැකීම් ලැබූ පුද්ගලයා විදිහට හිතලා. මෙම පිටපතට අදාළව වර්තයක් ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය අලුතින් තොරතුරු එකතු කිරීමේ නිදහස එම ක්‍රියාවලිය තුළ තිබුනත්, රූපණ ශිල්පීන් විසින් එකතු කරනු ලබන සෑම කරුණකටම විශ්වාස කළහැකි සහ සාධාරණ හේතු තිබීම අත්‍යවශ්‍යයි.

- නම
- වයස
- පදිංචිය
- දෙමාපියන්ගේ විස්තර
- ගමේ ස්වභාවය
- අධ්‍යාපනය

- යහලුවන්ගේ විස්තර
- සිරියාවේ කලබල පටන්ගන්න කලින් විස්තර
- මුලින්ම කලබල පටන්ගත්ත හැටි
- ළඟම හිටපු මිනිස්සු මැරෙනවා දැකපු හැටි
- ගම දාලා යන්න වෙන හැටි
- දැන් මොකද කරන්නේ
- සරණාගත කඳවුරේ අත්දැකීම

සරලවම කිව්වොත් සරණාගතයෙක් වෙනකොට සිද්ධ වෙන්න පුලුවන් කියලා හිතෙන හැම දෙයක්ම රූපණ ශිල්පීන්ගෙන් පුශ්න කළා. රූපණ ශිල්පියා තමයි ඒ වර්තය සහ වර්තයේ ඉතිහාසය හදාගන්නේ.

දැන් රූපණ ශිල්පියාට තිබෙනවා තමන් දන්න ඉතිහාසයක්. ඒ දේ ඔහු විශ්වාස කිරීම වැදගත්. ඉන් පසු ක්‍රමක්‍රමයෙන් මේ කියන දෙයක් ඔහුගේම අත්දැකීමක් බවට පත්කරන්න පුහුණුවීම් මෙහෙය වීම සිදුකළ අතර ඔවුන්ට මේ කතාව ක්‍රමයෙන් සමීප අත්දැකීමක් බවට පත්ව ඇති බව දෙබස්වල අර්ථ සහ හැඟීම් ප්‍රකාශනය ක්‍රමයෙන් වෙනස් වන ආකාරය තුළින් වටහා ගත හැකි වුණා...

“බෝම්බ පුපුරන වෙඩි තියන මහා යුද්දේ මැද්දේ තාත්තගේ අසනීපේ. තාත්තා දිගටම වියාට ශාප කරගත්තා. ඉක්මනට මැරෙන්න ප්‍රාර්ථනා කරා. වියා නිසා අපි අනතුරේ වැටෙන එක තාත්තට උහුලගන්න බැරි වුණා. ඔපරේෂන් එකෙන් පස්සේ, තාත්තා මැරුණා. ඉස්පිරිතාලේ ඔක්සිජන් මැෂින්වත්, ඕනේ කරන බෙහෙත්වත් තිබුණො නැති නිසයි වියා මැරුණො. තව ලෙඩෙක් මැරෙනකං දොස්තරලා බලාගෙන හිටියේ තාත්තට ඔක්සිජන් මැෂින් එක හයි කරන්න...”

- උපුටා ගැනීම *Manal Al Buwaidani – Duma*

සුභා විජේසිරිවර්ධන
ස්වයංකථන 01 රඟදක්වමින්
ජායාරූපය - ප්‍රේමාඩි බ්‍රිවිහෙක

CRASHU

මෙම ස්වයංකථනය ඉදිරිපත් කළ රූපණ ශිල්පියාගේ ඇත්ත ජීවිතය තුළදී ඔහුගේ තාත්තා හෘදයාබාධයකින් අසාධ්‍ය වී රෝහල් ගතව සිටි අතීතයක් මා දැන සිටියා. එම දැනගැනීම සහ තොරතුරු මුල් කරගනිමින් ඇතැම් ප්‍රශ්න ඔහු වෙත යොමු කළා. එහිදී ඔහු විසින් ඔහුගේ සෞඛ්‍ය අත්දැකීම් සහ පිටපත තුළ වූ කරුණු එකතු කරමින් වර්තයට ගැලපෙන ඉතිහාසයක් ගොඩනැගීම සිදු කරනු ලැබුවා.

එම ප්‍රශ්නාවලිය ඔහුගේ වර්තය ගොඩනැගීමට සහය වූ බව ඔහු පසුකාලීනව ප්‍රකාශ කර සිටියා.

රූපණ ශිල්පියාගේ මනස තුළ පිටපතට අදාළව සිදුවීම් ක්‍රමානුකූලව තැන්පත් කර ගැනීමට සැලැස්වීම

රූපණ ශිල්පීන් අතට පත් වී ඇති පිටපත තුළ ඇති දෙබස් මඟින් අර්ථ නිරූපණය වන සිදුවීම් සහ අත්දැකීම් රූපණ ශිල්පියාගේ මනස තුළ ක්‍රමානුකූලව තැන්පත් වීම වැදගත් බව මගේ විශ්වාසයයි. සෑම දෙබසක් තුළම ගැබ්වෙලා තියෙන්නේ ජීවිත අත්දැකීම් ගොන්නක් බව අප විසින් සාකච්ඡා කරනු ලැබුවා. අවශ්‍ය නම් රූපණ ශිල්පියෙකුට පුළුවන් තමන්ගේ දක්ෂතාවය මත ඒ වචන ටික යම්කිසි හැඟීමක සිට ඉදිරිපත් කරන්න. එවිට ඔහුට පුළුවන් පිටපත තුළ ඇති වර්තයට යම්කිසි සාධාරණයක් ඉටු කරන්න.

නමුත් මෙහිදී අප හඳුනාගන්නා එසේ කිරීම තුළින් මෙම පිටපතේ ලියවී නැති, වචනවලට ගැනීමට නොහැකි, මිනිස් අත්දැකීම් සහ සංකීර්ණ මිනිස් හැඟීම් මගහැරී යාමට ඉඩ ඇති බව. එම නිසා සරණාගතයෙකුගේ අභ්‍යන්තරයේ තැන්පත් වී ඇතැයි අප විශ්වාස කරන සියුම් මතකයන් සහ අත්දැකීම් රූපණ ශිල්පියාගේ මනස තුළ යම් අයුරකින් පරිකල්පනය සහ ක්‍රියාකාරකම් තුළින් තැන්පත් කිරීම වැදගත් බව වටහා ගැනුණා.

එහිදී දෙබස් කටපාඩම් කර මතක තබා ගැනීමට වඩා එම දෙබස ප්‍රකාශ කිරීමට බලපා ඇති අත්දැකීමේ පසුබිම රූපණ ශිල්පියාගේ මනස තුළ ගොඩනගා ගැනීමට පහසු කරගැනීම උදෙසා පුහුණුවීම් තුළදී රූපණ ශිල්පියාට සහයක් විය.

“දෙබස් කටපාඩම් කිරීම අවශ්‍ය නෑ... ඔයාට තියෙන්නේ පිටපත තුළ වූ සිදුවීම් ඔයාට කැමති වෙලාවක් අරගෙන මට කියන්න. ඔයා කාට හරි කියන අත්දැකීම්, නොකියන අත්දැකීම් සහ ඔහේ කල්පනාවකින් තොරව නැවත නැවත කියවෙන්න පුළුවන් අත්දැකීම් පිටපත තුළ තියෙන බව තේරුම් ගන්න.”

- අධ්‍යක්ෂවරයා පුහුණුවීම් අතරතුර

මෙම නිදහස ලැබූ පසු රූපණ ශිල්පීන්ට යම්කිසි පහසුවක් ඇති වුණා. එවිට ඔවුන් පිටපතේ වචන සහ ඔවුන්ගේ වචන උපයෝගී කොටගෙන පිටපත තුළ වූ කතාව ප්‍රකාශ කරන්න උත්සහ ගනු ලැබුවා. එවිට ඔවුන් දෙබස් මතක් කිරීමට මහන්සි නොවී සමස්ත සිදුවීමක් ගොඩනගන්න උත්සහ කරනු ලැබුවා. ඒ තුළ ඔහුගේ මතකයට අනුව පිටපත තුළ වූ දෙබස්ද ක්‍රමානුකූලව එකතු කරගැනීමට උත්සහ කරනු ලැබුවා. එවිට රූපණ ශිල්පියා විසින් පිටපතේ ඇති වචනවලට අමතරව ඔහු විසින් එකතු කරන ලද වචන සහ භාෂා විලාසය පිටපතේ භාෂා විලාසයට සමානකමක් දැකගැනීමට හැකි වුණා. ඇතැම් අවස්ථාවන්වලදී ඔවුන් ඇතැම් පිටපත ඉවත් කර සිදුවීම සහ දෙබස් මතක් කරගැනීම සිදු කරනු ලබනවා. එවිටද වර්තයේ ඇති හැඟීම් උපරිමය පවත්වා ගැනීමට රූපණ ශිල්පීන් උත්සාහ කළා. මේ ආකාරයට පිටපතේ සිදුවීම මුල්කරගනිමින් රූපණ ශිල්පියා තම මනස තුළ තමන්ට විශ්වාස කළ හැකි කතාන්දරයක් ගොඩනගා ගැනීම සිදු කළා. මෙහිදී මා දුටු විශේෂම කරුණ නම් දෙබස් කියා අවසන් කිරීමට මහන්සි නොවී ක්‍රමක්‍රමයෙන් පිටපතට අදාළව සහ තමන් ගොඩනගන

වර්තයට අදාළ වූ හැඟීමක සිටීමට රූපණ ශිල්පියා උත්සාහ ගනු ලැබීමයි. මෙම ක්‍රියාවලියේදී සරණාගතයෙකුගේ යැයි විශ්වාස කළ හැකි වර්තයක මූලික ස්වරූපය රූපණ ශිල්පියා තුළින් මතු වෙමින් තිබීම දක්නට ලැබුණා.

දෙබස් උච්චාරණයේදී රටාවන් ගොඩනැගීම වැළැක්වීම

රූපණ ශිල්පීන් අතට පිටපතක් ලැබූ පසුව මුලින්ම දෙබස් කටපාඩම් කරගෙන, යම්කිසි රටාවකට අනුව දෙබස් උච්චාරණය කිරීමට හුරුවීම සාමාන්‍යයෙන් සිදුවන දෙයක්. එම නිසා තමන්ට පුරුදු, පහසු දෙබස් කියන රටාවම ඕනෑම නිර්මාණයක් තුළට රූපණ ශිල්පියාත් නොදැනීම කාන්දුවීමක් සිදුවනවා. එය රූපණ ශිල්පියා එක් රාමුවකට කොටු වීමක් වශයෙන් හඳුන්වන්න පුලුවන්. එවැනි රූපණ ශිල්පීන් සම්බන්ධව ප්‍රේක්ෂකයන්ගේ ප්‍රතිචාර සතුටුදායක වෙන්නේ නැහැ.

දෙබස් උච්චාරණයේදී චිකාකාරී රටාවන් ඇතිවීම මගහැරවීම සඳහා පහත සඳහන් අභ්‍යසවල රූපණ ශිල්පීන් නිරත වීම සිදුවුණා.

- දෙබස් උච්චාරණය ආකෘතිගත කිරීම හෝ රටාවකට අනුව උච්චාරණය කිරීමකට අධ්‍යක්ෂවරයාගේ මෙහෙයවීමක් සිදු වුණේ නෑ.
- දෙබස් ආරම්භ කරන සහ අවසාන කරන ආකාරය සෑම පුහුණුවීමක් තුළදීම එකම ආකාරයට නොකරන්න රූපණ ශිල්පීන් මෙහෙයවීම සිදුකළා.
- රූපණ ශිල්පියෙකු රංග පුහුණුවීම්වල නිරත වන අවස්ථාවලදී අධ්‍යක්ෂවරයා විවිධ දුර ප්‍රමාණයන්වල සිට ඔහුගේ ස්වයංකථනයට ඇහුම්කන් දුන්නා.

- රජපක්‍ෂ ශිල්පියාගේ පුහුණු අවකාශය වෙනස් කිරීම සිදුකළා.
(කාමරයේ මුල්ලක, කාමරය මැද, පුටුවක ඉඳගෙන, බිම ඉඳගෙන, හිටගෙන, විලිමහන් පරිසරයක ආදී වශයෙන්...)
- රජපක්‍ෂ ශිල්පීන් යම්කිසි ක්‍රියාකාරකමක යෙදෙමින් දෙබස් කීම සිදුකළා.
(ඇවිදීමින්, බෝලයක් පාස් කරමින්, අතුගාමින්, උවමින්, පොරබඳමින් ආදී...)
- නිර්මාණයට දායක නොවන පුද්ගලයෙකුට (අධ්‍යක්ෂවරයාගේ නාට්‍යය මිතුරෙක්) පුහුණුවීමකට ආරාධනාකොට ඔහුට රජපක්‍ෂ ශිල්පීන්ගේ ස්වයංකථනය කීමට සැලස්වුවා .

මෙම පුහුණුවීම් ක්‍රියාවලිය තුළදී රජපක්‍ෂ ශිල්පියාට ඒකාකාරී ස්වභාවයකින් තොරව විවිධත්වයක් ලබා දීම තුළින් ඔහු ආකෘතිගත වීම සහ දෙබස් උච්චාරණයේ රටා ගොඩනඟාගැනීම අවම කරගැනීමට හැකියාව ලැබූ බව දැකිය හැකි වුණා.

දෙබස් මත පදනම් නොවූ රංගනයක්

“කතාව කියලා ඉවර කරන්න හදිස්සි වෙන්න ව්‍යා. ඒ හැඟීමත් එක්ක මොහොතක් ගත කරන්න. ඒක වරැවක් වුණත් කමක් නෑ. ඉන්න. ඒ මනුස්සයා ඇතුලේ තියෙන හැඟීම පෙන්නන්න.”
- අධ්‍යක්ෂවරයා පුහුණුවීම් අතරතුර

සෑම පිටපතක්ම ඉතා කෙටියි. එය සාමාන්‍යයෙන් විනාඩි කිහිපයක් තුළ කියා අවසන් කළ හැකියි. නමුත් මෙම පිටපතෙහි වචන ටික උපරිම වේලාවක් තමන්ගේ හැඟීම පවත්වා ගනිමින් කීමේ හැකියාව සොයන්න පුහුණුවීම් තුළ උත්සාහ කළා. අවශ්‍ය වූයේ සිරියානු සරණාගතයෙකුගේ හැඟීම මතුකර ගැනීමටයි. එය දෙබස් කියූ පමණින් ඇතිවන්නක් නොවේ. එම නිසා පුහුණුවීම් මෙහෙයවීම සිදුකළේ දෙබසට හිර නොවූ රංගනයක් මතුකරගැනීමටයි. ඒ වෙනුවෙන් විවිධ පුහුණුවීම් සිදුකළා.

- පළමු දෙබස කියන්න කලින් රූපණ ශිල්පීන් ඒ සඳහා උපරිම වේලාවක් ගත යුතුයි. ඒ දෙබස කියැවෙන හැඟීම තුළ කාලය ගත කළ යුතුයි.
- පිටපතෙහි එන තමන් වඩාත්ම කම්පනයට පත් වූ සිදුවීම් කීම සඳහා උපරිම කාලයක් ගත යුතුයි.
- ස්වයංකථනය තුළ රූපණ ශිල්පියාට වඩාත් බලපෑමක් ඇති කළ හැඟීම උපරිම වේලාවක් පවත්වාගත යුතුයි.
- ස්වයංකථනයේ අවසාන දෙබස කියූ පසු රංගය නිමා නොකර හැකි උපරිම වේලාවක් එම හැඟීම පවත්වාගෙන යාම කළ යුතුයි.
- හුස්ම ගැනීම, සුසුම් හෙළීම, එකම ස්ථානයක් දෙස බලා සිටීම, කල්පනා කිරීම ආදී වශයෙන් මිනිසුන් යම්කිසි පිඩනකාරී තත්ත්වයක සිටින විට කරනු ලබන ක්‍රියාවන් සම්බන්ධව වැඩි අවධානයක් ලබාදෙමින් ස්වයංකථනය ඉදිරිපත් කිරීම කළ යුතුයි.

මේ ආදී වශයෙන් විවිධ ක්‍රියාකාරකම් සිදුකළ අතර ඇතැම් දිනවල පිටුවක වචන ටික කියන්න

විනාඩි 30 - 45 ක වේලාවක් රූපණ ශිල්පීන් ගත්තා.ඒ මොහොතේදී රූපණ ශිල්පියාගෙන් එම වර්තයට අදාළ ශරීරානුගත කරගැනීමක් දැක්වූ ලැබුණා. මෙවැනි දීර්ඝ වේලාවක් එකම හැඟීමක් තුළ දිගින් දිගටම සිටීම තුළින් රූපණ ශිල්පියාට ක්‍රමක්‍රමයෙන් වර්තයේ ඇති භාවමය ස්වභාවය හඳුනාගැනීම පහසු වන බව දැකගන්න ලැබුණා.

රූපණ ශිල්පියාගේ සාමාන්‍ය පුරුදු හඳුනා ගැනීම

පරණ පුරුද්දට අලුත් පුරුද්දක්

ඕනෑම පුද්ගලයෙකුගේ සාමාන්‍යය ජීවිතය තුළදී පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි ඔවුන්ටම ආවේණික පුරුදු දැක්වූ පුලුවන්. මෙය රූපණ ශිල්පීන් සඳහාද පොදු කාරණාවක්.

- ඇවිදින විදින
- ඉඳගන්නා ආකාරය
- අතපය හසුරුවන ආකාරය
- සාමාන්‍ය ජීවිතයේ විවිධ භාණ්ඩ භාවිත කරන ආකාරය
- කන බොන විදින
- කතාකරන විලාසයේ ඇති විශේෂතා

ආදී වශයෙන් එකිනෙකාට වෙනස් වූ ජීවන පුරුදු විශාල ප්‍රමාණයක් අපට හඳුනාගන්න පුලුවන්.

අධ්‍යක්ෂවරයෙකු වශයෙන් ඉතාම සැලකිල්ලෙන්, අවධානයෙන් රූපණ ශිල්පීන් සමඟ ගනුදෙනු කිරීම වැදගත්. ඇතැම් වේලාවට රූපණ ශිල්පීන්ගේ සාමාන්‍යය ජීවිතයේ ඇති පුරුදු රටගනයේ යෙදෙන විට නොදැනුවත්ව ඉතාම පහසුවෙන් සහ ඉක්මනින් රටගනයට එකතුවීමක් දැකගන්න පුලුවන්. ඒ වාගේම ඇතැම් රූපණ ශිල්පීන් රටගනයේ යෙදෙන විට එය දැනුවත්වම රටගනයට එක්කරන අයුරුත් දැක්වූ පුලුවන්. මෙහිදී අප උත්සහා ගත්තා එම පුරුදු හඳුනාගෙන එය මතුවීමට ඉඩනොදී සිටින්න. නැතිනම් ඒ සාමාන්‍යයෙන් මතුවන පුරුද්ද වෙනුවට අලුත් පුරුද්දක් එකතු කරන්න.

එම ක්‍රියාවලිය රූපණ ශිල්පීන්ට තරමක් වෙනසකර අත්දැකීමක්. ඒ මන්ද එහිදී ඔවුන්ට සෑම මොහොතකම තමන්ගේ ශරීරයේ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳව අවධානයක් පවත්වා ගැනීමට වුණා. කාලයක් පුරාවට එම අවධානය පවත්වාගැනීම තුළින් රූපණ ශිල්පීන්ට එම අභියෝගය ජය ගැනීමට හැකියාව උදාකරගත හැකි බව අත්දැකීම් හැකිවුණා.

එම ක්‍රියාවලිය තුළින් අලුත් වර්තයක ලක්ෂණ මතුවීමට පටන්ගත්තා.

“අපි දන්නම කෙනෙක් තමයි රංගනයේ යෙදෙන්නේ. නමුත් ඔහු අපි දන්න කෙනත් නෙවෙයි. මොකද ඔහුගේ අපි දන්න, පුරුදු ස්වභාවය නෙවෙයි දැන් තියෙන්නේ.”

– අධ්‍යක්ෂවරයා පුහුණුවීම් අතරතුර

ජායාරූප සහ විඩියෝ දර්ශන අධ්‍යයනය

සිරියාවේ වර්තමාන තත්ත්වය

නාට්‍යයක් නිර්මාණය කරනවා කියන්නේම අධ්‍යයන ක්‍රියාවලියක්. නිර්මාණකරුවාගෙන් නිර්මාණකරුවාට එම ක්‍රියාවලිය වෙනස් වන්නට පුලුවන්. ඇත්ත වශයෙන්ම සිරියාව තුළ සිදුවන්නා වූ විනාශය පිළිබඳව කණ්ඩායමක් වශයෙන් අප තුළ වූ දැනුම ප්‍රමාණවත් නොවන බව අප මුලදීම වටහාගත්තා. එමනිසා පුහුණුවීම් කාලය ඇතුළත රූපණ ශිල්පීන් සමග එකතුව අන්තර්ජාලය හරහා සිරියාවේ සිදුව ඇති බේදවාචකය පිළිබඳව සෙව්වා. එහිදී සිරියානු පුරවැසියන්ට දිනෙන් දින අත්වන බේදනීය ඉරණම අපට දැකගන්න හැකියාව ලැබුණා.

- සිරියාවේ බේදවාචකය සම්බන්ධ මූලික දැනුවත්තාවයක් ලබාගැනීම.
- සිරියානු සරණාගතයින්ගේ කතා, විඩියෝ පට සහ එම කතා ඔවුන් කියන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම.
- දහස් ගණනින් ඇති ජායාරූප අධ්‍යයනය කිරීම සහ සිරියාවේ සිටින මිනිසුන්ගේ ස්වභාවය, පෙනුම සහ ඔවුන්ගේ මුහුණේ හැඟීම් හඳුනාගැනීම.

- සරණාගත කඳවුරුවල ස්වභාවය සහ එහි සරණාගතයින් ජීවත්වන අන්දම, ඔවුන්ගේ ජීවිත එක් තැනකට කොටුවී අසරණව සිටින ආකාරය හඳුනා ගැනීම.
- තමන්ගේ සම්පතමයන්ගේ මල සිරුරු අසල සිටින මිනිසුන්ගේ ස්වභාවය අධ්‍යයනය කිරීම.
- තුවාල වී, අසරණ වී සිටින ළමුන්ගේ බිරාන්ත වී ගිය ස්වරූපය අධ්‍යයනය කිරීම..
- හමුදා සෙබලුන්ගේ මැදිහත්වීම සහ සරණාගත කඳවුරුවල ස්වරූපය අධ්‍යයනය කිරීම..
- සරණාගතයින්ගේ ඇඳුම්වල ස්වභාවය සහ ඔවුන් භාවිතා කරන සංගීතය, සංගීත භාණ්ඩයන්හි ස්වරූපය අධ්‍යයනය කිරීම..
- අතට ගැනීමට හැකි දේ පමණක් රැගෙන ජීවිතය සොයා පලා යන මිනිසුන්ගේ ස්වභාවය අධ්‍යයනය කිරීම..

එම අධ්‍යයනය නිර්මාණය තුළට එකතු කර ගැනීම තවත් අභියෝගයක්. අපි දකින, එකතු කරගන්න සියලුම දත්ත එක නිර්මාණයක් තුළට යොදාගන්න බැ. ඇත්තටම එසේ කිරීම අවශ්‍ය නැ. එම අධ්‍යයනය තුළින් නිර්මාණයට අත්‍යවශ්‍ය යැයි වටහා ගන්නා කරුණු පමණක් එකතු කරගැනීමට අප පරිස්සම් විය යුතු බව හඳුනාගනු ගැනුණා .

මෙය එක්තරා ආකාරයකට සිරියානු බේදවාචකය පිළිබඳ අධ්‍යනයක් මෙන්ම රූප සහ ශබ්දය උපයෝගී කරගනිමින් රූපණ ශිල්පීන්ට ලබාදෙන අත්දැකීම් අධ්‍යයනයක්ද වූවා. ඇතැම් විටයේ පට සහ ඡායාරූප නැරඹූ පසු අප කිසිදු කතාවක් කිරීමට නොහැකිව තනි තනිව යම්කිසි කාලයක් ගත කළා. ඉන්පසු ලෝකයේ පවතින දේශපාලනික බල අරගලය සහ මිනිසුන්ට අත්වන බේදනීය ඉරණම පිළිබඳව දීර්ඝ වශයෙන් සාකච්ඡා කරනු ලැබුවා.

කෙසේ වෙතත් මේ සියල්ල තුළින්ම රූපණ ශිල්පියාගේ මනස තුළ ඔහු ගොඩනගා ගැනීමට උත්සහා කරන වර්තය අවබෝධ කරගැනීමට පසුබිම සකස් කිරීමක් ලෙස මෙම පුහුණු අභ්‍යාසය දක්වන්නට පුලුවන්. පිටපත තුළ ඇති කරුණු සහ අන්තර්ජාලය හරහා අධ්‍යයනය කළ කරුණු පාදක කරගනිමින් නිර්මාණයට අදාලව ආනුශාංගික අංග සම්බන්ධව ඇතැම් තීරණ ගත්තා.

“ඔව්... ඒ දවස්වල මල්වතු... වසන්ත සැණකෙළි... මුහුදු වෙරලේ සෙල්ලම් කරපු පුංචි ළමයි... පලතුරු බීම වක්කරල දීපු ගැහැණු... බුබුළු දමන ශිෂා උරපු පිරිමි... හැමදෙයක්ම හොඳින්... හොඳින් සිද්ද වුණා... එත් ඒ රැකවරණය අතුරුදන් වෙලා ගිහින්... යුද්ධය පටන්ගත්තා හැම පැත්තෙන්ම...”

- උපුටා ගැනීම - Suleiman Abu Ghalioun – Hums

මෙම දෙබස් කාණ්ඩය දුටු විට අපට වටහාගන්න පුළුවන් වුණා එම මිනිසුන් මෙම බේදවාචකයට පෙර කොතරම් හොඳින් ජීවත්ව සිටියාද කියන කාරණාව.

හොඳ ඇඳුම් - පරණ වෙලා

වර්තය ගොඩනැගීමේදී එම වර්තය අඳිනු ලබන ඇඳුම කොතරම් වැදගත්ද යන්න රූපණ ශිල්පීන් සමඟ සාකච්ඡා කළා. ඡායාරූප සහ විඩියෝ පට අධ්‍යයනය ඇඳුම් නිර්මාණ ක්‍රියාවලියට පහසුවක් වුණා. දැවල්ල සහ සීතලෙන් බේරීම සඳහා මිනිසුන් ඇඳුම් කිහිපයක් එක උඩ එක ඇඳගෙන සිටින ආකාරයක් එහිදී අපට හඳුනා ගැනීමට හැකි වුණා. ඒ වගේම ඇතැම් අය ඇඳ සිටි ඇඳුම පිටින්ම ජීවිතය බේරා ගැනීමට පලායන බව අපට දැකගන්න ලැබුණා. මෙම සරණාගතයින් බහුතරය මුස්ලිම් ජාතිකයන් බව ඔවුන්ගේ ඇඳුම් සහ පෙනුම තුළින් පහසුවෙන් හඳුනා ගැනීමට හැකි වුණා. ඉහත කරුණු මුල් කරගනිමින් නිර්මාණය සඳහා තෝරා ගත්තේ පරණ වෙලා ගිය හොඳ ඇඳුම්.

අමිහිරි හඬක් - මුසල ශබ්දයක්

සංගීතය මෙම නිර්මාණයට එකතු කරගන්නේ කොහොමද කියන කාරණය කල්පනා කරන විටදී, මිනිසුන් මේ බේදවාචකය තුළත් තමන්ගේ දුක තුනීකර ගැනීම සඳහා විවිධ සංගීත භාණ්ඩ වාදනය කරන අයුරු දැකගත හැකි වුණා.

ස්ටෙෆාන් (හතරවන ස්වයංකථනයේ රූපණ ශිල්පී) සමඟ කළ සාකච්ඡාවකින් අනතුරුව ඔහුගේ ස්වයංකථනය සඳහා බටහලා (recorder) වාදනයක් සහ මවුන් මීගන් (mouth organ) වාදනයක් භාවිතා කිරීමට තීරණය කළා. ඔහු විසින් ඔහුගේ වර්තයට පිවිසීම සඳහා පුහුණුවීම් අතරතුර වාදනය කළ සංගීත කොටස් නිර්මාණය තුළට ක්‍රමයෙන් එකතු කරගනු ලැබුවා. එම සංගීතය ඔහුගේ වර්තය පෝෂණය කරන්න සමත් වුණා.

දිනක් මම පුහුණුවීමක් අතරතුර බටහලාව (recorder) ගෙන වාදනය කිරීමට පටන්ගත්තා. (මට එය වාදනය කරන්න බෑ.) මට මතකයි එය ස්වර මත පිහිටි වාදනයක් නොවෙයි. එතුළින් නිපදවූයේ ඉතාම අමිහිරි හඬක්. මුසල ශබ්දයක්. මම උත්සහ කළා ඒ මුසල ශබ්දය රංගය තුළට එකතු කරන්න. එය සාර්ථකව නිර්මාණය තුළට එකතු කර ගැනීමට හැකි වුණා. මොකද නිරංජනි (තුන්වන ස්වයංකථනයේ රූපණ ශිල්පිනිය) එ ඉබ්දය ඇසුණු විගසම යම්කිසි තැනි ගැනීමකට ලක්වනවා මම දුටුවා. එම නිසා එම මුසල ශබ්දය නැගෙන වාදනය ඇයගේ කතාව පටන් ගැනීමට පෙර භාවිතා කරන්න තීරණය කළා. සමස්ත නිර්මාණයට සංගීතය එකතු වුනේ පුහුණුවීම් තුළදී සිදුකළ අත්හදා බැලීම්වලින් එම විශේෂයි.

හෙම්බන් වූ මුහුණ

අපි දැක්කා සිරියාවේ මිනිසුන්ගේ මුහුණවල තිබුණු ස්වභාවය. එය වචනවලින් විස්තර කළ නොහැකි හැඟීම් ගොන්නක්. ඒ වගේම එම බහුතර පිරිසක් මුස්ලිම් ජාතිකයන් බව අපි හඳුනා ගත්තා. එම ස්වරූපය සහ ඔවුන්ගේ කිලිටි වී ගිය, දුටු වැදුණු, හෙම්බන් වූ පෙනුම අංග රචනය (makeup) හරහා ගොඩනගන්න උත්සහ කළා.

රූපණ ශිල්පීන් හට බලාපොරොත්තු නොවූ අත්දැකීමක් ලබාදීම

අතැම අවස්ථාවල නිර්මාණයට අවශ්‍ය වර්තය ගොඩනැගීමේදී හෝ රංගය ගොඩනැගීමේදී විවිධ වූ අත්හදා බැලීම් සහ ක්‍රියාකාරකම් සිදුකරන අවස්ථා තිබෙනවා. මෙම පුහුණුවීම් ක්‍රියාවලිය තුළත් එවැනි අත්දැකීම් කිහිපයක් දැකිය හැකියි. මෙම ස්වයංකථන තුළ ඇති අත්දැකීම් රූපණ ශිල්පීන්ට වඩාත් සීමිත අත්දැකීමක් බවට පත්කිරීම එවැනි ක්‍රියාකාරකම් නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණයි. පිටපත් තුළින් අප හඳුනාගත් කරුණු කිහිපයකි.

- බලාපොරොත්තු කඩවීම
- සාමාන්‍ය පුරුදු වෙනස් වීම
- බලය අභියෝගයට ලක්වීම
- සෑම මොහොතකම අවිනිශ්චිත වීම
- අසරණ වීම

මෙම ස්වයංකථන තුළ අන්තර්ගත කරුණුවල ස්වභාවය මෙම පුහුණු ක්‍රියාකාරකම් නිර්මාණයට යොදා ගත්තා. ඒ තුළ රූපණ ශිල්පීන් බලාපොරොත්තු නොවූ අත්දැකීම් සහ ක්‍රියාකාරකම්වලට මුහුණදීමට රූපණ ශිල්පීන්ට සිදුවුණා. එය සාමාන්‍යයෙන් නාට්‍යය පුහුණුවීමක් තුළ සිදුවනවාට වඩා වෙනස් අත්දැකීමක්. ඒ තුළින් සාර්ථක පුහුණුවීම් මාලාවක් ගොඩනැගීමට හැකිවුණා. එසේ සිදුකළ පුහුණුවීම් කිහිපයක මතකයන් මෙහි සඳහන් කිරීමට කැමතියි.

“ගුවන් ප්‍රහාර... අහස් යානාවල දෝංකාරය අපිට ඇහුනා...දුරුවෝ බයවෙලා අඬන්න පටන්ගත්තා... හැම දෙනාම රැකවරණය ඉල්ලන්න පටන්ගත්තා... මම දුරුවෝ වඩාගත්තා... බිරිඳ ගත්තා අඩුම කුඩුම ටිකක්... බෝම්බ සද්ද අපේ කන්වල දෝංකාර දෙද්දී අපි ප්‍රධාන පාරට ඇවිදගෙන ආවා... අපි විදියට ආවට පස්සේ අපි දැක්කා අපේ අසල්වාසිනුත් අපි වගේම රැකවරණය නොයාගෙන හිස හැරුන අතේ දුවන හැටි...”

“මාස දෙකකට විතර පස්සේ හමුදාව ඇවිත් නගරය වට කරලා... ඉතින් ඒ පාර අපිට ඇත්තටම යන්න සිද්ද වුණා...”

- උපුටා ගැනීම - Suleiman Abu Ghalioun – Hums

වධකාගාරයක්

රාත්‍රී පුහුණුවීම් කළ දිනක පුහුණුවීම් කාමරයේ සියලුම ලයිට් නිවා දමා රූපණ ශිල්පියා කුඩා කොටසක හිරකර, වධකාගාරයක මෙන් කෑගසමින් විවිධ භාණ්ඩ බිම ගසමින්, විලාප නගමින්, අසහන වචනයෙන් බහිමින්, බටහලාව (recorder) මහා මුසල හඬකින් වාදනය කරමින්, රූපණ ශිල්පියාට මානසික පීඩනයක් ඇති මොහොතක් නිර්මාණය කිරීමට උත්සාහ ගත්තා. එය තනි තනි රූපණ ශිල්පීන්ට කළ අභ්‍යාසයක්. විනාඩි 60 - 75 ක් පමණ කාලයක් පුරාවට විශාල ශබ්ද ගොඩාක් නිර්මාණය කර, ඉන්පසු දැඩි නිහඬතාවයක ඔවුන්ව තැබුවා. ටික වේලාවකට පසුව ලයිට් දමා අනුකම්පා විරහිත ආකරයට රූපණ ශිල්පියාව ඉදිරියට ගෙන ස්වයංකථනය කියන ලෙස අණ කළා. ඒ මොහොතේ ඔවුන් කියන කතාව ඉතාම දීර්ඝයි. ඔවුන් සිටින්නේ භය බිරාන්ත වූ ස්වරූපයකින්. එම අවස්ථාවේදී කලින් පුහුණුවී සිටි රංගයක් කරන්න අවකාශයක් නෑ. තමන්ට මතක කතාවක් කියන්න ඔවුන් උත්සාහ කළා.

හිරංපති (තුන්වන ස්වයංකථනයේ රූපණ ශිල්පිනිය) සමඟ මෙම ක්‍රියාකාරකම කළ දිනයේ ඇය මානසික පීඩනයකට පත්වුණා. ඇයට පැය දෙකක් පමණ කිසිවක් කර කියාගත නොහැකිව වෙවුලමින් බිරාන්ත වී සිටියා. ඇයට ඒ මොහොතේ සිදු වූ දේ පිළිබඳව මතකය යම් ප්‍රමාණයකින් ගිලිහී ගියා.

ඒ වගේ මොහොතක මොකද කරන්නේ? කිසිදු කලබලයක් නොපෙන්වා ඇය අසලට වී මම සෙමින් කතා කරන්න ගත්තා. නැවත ඇයට සියලු දේ ක්‍රමයෙන් මතක් කරවන්න උත්සාහ ගත්තා. වතුර ටිකකින් මුහුණ සේදුවා. වතුර ටිකක් බොන්න දුන්නා. අත් සහ කකුල් සෙමින් සම්භාහණය කළා (massage). ටික වේලාවකින් ඇය යථා තත්වයට පැමිණෙනවා හඳුනා ගැනීමට හැකි වූ නිසා කලබල නොවී බලාගෙන හිටියා. දින කිහිපයක් යන තුරු ඇය පිළිබඳව සැලකිල්ලෙන් සිටියා.

විශේෂ : මේවැනි අත්දැකීමක් රූපණ ශිල්පීන් වෙත ලබා දීමේදී අප ඉතාම සැලකිලිමත් විය යුතුයි. විශේෂයෙන් රූපණ ශිල්පීන් සමඟ ඇති සම්බන්ධය සහ ඔවුන් පිළිබඳව ඇති දැනුවත්භාවය මෙහිදී ඉතාම වැදගත් වෙනවා. කෙසේ වෙතත් මේවැනි අත්දැකීමක් රූපණ ශිල්පීන්ට ලබා දීමට සැලසුම් කරන විට අපට එම ක්‍රියාකාරකම සමඟ ගෙනයා හැකි උපරිම සීමාව කුමක්ද කියා හඳුනාගත යුතුයි. රූපණ ශිල්පීන්ට දරාගත හැකි සීමාව පිළිබඳව අප ඉතාම පැහැදිලි අවධානයකින් සිටීම ඉතාම වැදගත් බව අවබෝධ කරගත යුතුයි.

“ඊට පස්සේ අපි ඒ ගැන කථා කරන්න... අපේ කතා කියන්න පටන්ගත්තා... එත්... මුළු ලෝකෙම නිහඬ වෙලා... හරියට මැරලා වගේ... එතන හිටපු කිසිකෙනෙකුට අපේ කතාව වැදගත් නැහැ...”

- උපුටා ගැනීම - Suleiman Abu Ghalioun – Hums

මෙම ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂවරයාගේ සටහනක්

පුහුණුවීම් තුළදී මම රූපණ ශිල්පීන්ව ගණන් ගන්නෙ නැතුව ඉන්නවා. මට දැනෙනවා ඔවුන් පත්වන අපහසුතාවය. මට ඕන වුණේ සරණාගතයින් පත්වන අපහසුතාවයේ අත්දැකීමක් රූපණ ශිල්පීන්ට ලබා දෙන්න. ඔවුන්ගේ කතාව කියන්න කියා මම වෙන අවධානයක සිටිනවා. නැගිටලා එම ස්ථානයෙන් පිටවෙලා යනවා. පුහුණුවීම් කරන ස්ථානයේ ඒ කතාව වෙන අහන්න කෙනෙක් නෑ. මොකද මම පමණයි පුහුණුවීම් තුළ සිටින්නේ. මමත් නැගිටලා ගියාම කවුද අහන්නේ ඒ අයගේ කතාව. කිසිම ඕනකමකින් තොරව ටික වේලාවකට පසුව නැවත ඇවිත් කතාව කියන්න කියා කියනවා. ඔවුන් ආයෙත් මුල ඉඳලා කියන්න පටන් ගන්නවා. මම කිසිම අනුකම්පාවකින් තොරව නැගිටලා යනවා. ඒ ආකාරයට කිහිපවතාවක් ඔවුන්ව නොසලකා හැරීමකට ලක්කර අවසානයේ මම ඔවුන්ව යැවුවා චිලියට. කැමති කෙනෙකුට ගිහින් කතාව කියන්න කියලා. මම දැක්කා ඔවුන් පත්වන අසරණකම. මහපාරෙ යන මිනිස්සු දිනා බලාගෙන ඉන්නවා. පාරේ ඉඳගන්නවා. කවුරුවත් කතාව අහන්න සුදානම් නෑ. ආයෙත් මගේ ළඟට එනවා. එම කාලය පුරාවටම ඔවුන් ඉන්නේ වර්තය තළ. මම ගනුදෙනු කරන්නේ ඒ වර්තයත් සමඟ. දවසේ අවසානයට මම සම්පූර්ණ කතාව අහනවා. ඔවුන් ඒ කියන කතාව වෙනදට වඩා වෙනස්. ස්ටෝරි ගියා ඇවිදගෙන. මම දන්නේ නෑ ඔහු කොහෙටද ගියේ කියන්න. සෑහෙන වේලාවකට පසු ඔහු නැවතත් ආවා. ඔහුගේ මුණ සම්පූර්ණයෙන් වෙනස්වෙලා. ඇස් රතු වෙලා. පුහුණුවීම් ඉවරවෙලා මම කතා කරා. ස්ටෝරි මිනිස්සුන්ගෙන් තමන්ගේ කතාව අහන්න ඉල්ලලා. කවුරුත් ඔහුට ඇහුම්කන් දෙන්න සුදානම්වෙලා නෑ. අවසානට විශ්වවිද්‍යාල තරුණියන් හතර දෙනෙක් මුණගැහිලා. ඒ අය යම්කිසි කුතුහලයකින් කතාව අහන්න වගේ සැරසිලා. ස්ටෝරි බිම ඉඳගෙන කතාව කියන්න හදනකොට කට්ටිය යන්න ගිහින්. එකපාරටම මනුස්සයාට ඇඳෙන්න අරගෙන. හොඳටම අවුල් වෙලා. මට කිවුවා “කවුරුත් අහන්න සුදානම් නෑ බං...” කියලා. මෙවැනි පුහුණුවීම් සිදුකරන දිනයේදී පුහුණුවීම ආරම්භයට පෙර මම මගේ රූපණ ශිල්පීන්ට කියන්නේ “මෙතනින් එහාට ඔයාට මාව විශ්වාස කරන්න විතරයි තියෙන්නේ”. මොකද මම අභ්‍යාසය ගැන මූලික පැහැදිලි කිරීමක් කරන්න යන්නේ නෑ. ඔහු එම අභ්‍යාසය තුළ සිටියදීම තමයි එහි ස්වභාවය පැහැදිලි කරගන්න

වෙන්නේ. එය එක්තරා විදිහක රූපණ ශිල්පියා සහ අධ්‍යක්ෂවරයා අතර ඇති ගැඹුරු අවබෝධයක්. එම අවදානමට අප දෙපාර්ශවයම මුහුණ දීමට සූදානම්ව සිටියා. රූපණ ශිල්පීන් දැනගෙන හිටියා මම ඒ වගේ හැසිරෙන්නේ නිර්මාණයට අදාලව ඔවුන්ට යම්කිසි අත්දැකීමක් ලබාදීම සඳහා බව.

රුවන් ද සිල්වා
ස්වයංකථන 01
රඟදක්වමින්
ජායාරූපය - ප්‍රොඩ්
බුවනෙක

ලෝක සරණාගතයින්ගේ දිනය

අපිට ලැබුණු සියලුම කතාවල තිබුණේ තමන්ගේ මාතෘ භූමිය හැර යාමට වෙන බේදවාචකය සහ තමන්ගේ ජීවිත සහ තමන් ළඟම සිටින්නන් හට නොසිතූ මොහොතක අත් වූ බේදනීය ඉරණම පිළිබඳව මතකයයි. අප කළ සියලුම අභ්‍යාස වී කතා තුළ දුටු ඇතැම් අවස්ථා රූපණ ශිල්පීන්ට සමීප කිරීමට ගත් එක්තරා උත්සාහයක් කියා කියන්න පුලුවන්. මට අවශ්‍ය වුණේ එක් එක් දවසට ඔවුන් ලබා ගන්න අත්දැකීම් අවසාන දිනයේ දර්ශනයට පෙර, සුළු වේලාවක් ඇතුලත නැවත මතක් වන අන්දමට අවසාන දිනය ඔවුන් සියලුම දෙනා සමග ගනුදෙනු කරන්න.

අපි මෙම දර්ශනය සුදානම් කරලා තිබුණේ සරණාගතයින් කිහිප දෙනෙක් පිරිසක් ඉදිරියට ගෙනවිත්, ඔවුන්ගේ කතාවක් කීමට පොඩි වේලාවක් දීමක් ලෙසයි. දර්ශනයට පැය දෙකකට පමණ පෙර රූපණ ශිල්පීන් සුදානම් කලා. ඔවුන්ගේ පෙනුම සරණාගතයින් වගේමයි. අවසාන පැය කිහිපයේ නැවතත් මම ඔවුන් සමඟ පුහුණුවීම්වල සිදුකළා වගේ කිසිදු අනුකම්පාවකින් තොරව තමයි ගනුදෙනු කළේ. එක මොහොතක මට තේරුණා සියලුම දෙනා දැන් ඉන්නේ තම තමන්ගේ වර්තවලට අදාල ලෝකවල බව. දැන් තියෙන්නේ කලින් සුදානම් කරලා, කියලා තියන පිළිවෙලට ගිහින් කතාවක් කියලා එන්න විතරයි. එයාලා ගිහින් එයාලගෙ කතාවක්, එයාලාට අවශ්‍ය වෙලාවක් අරගෙන කියලා ආවා. මුලින්ම සංජීව, ඉන්පසු හිරංජනි, අවසාන කෙනා ස්ටේෆාන්. ස්ටේෆාන්ගේ කතාව ඉවර වෙනකන් අහිත් දෙදෙනා තම තමන්ගේ ලෝකවල ප්‍රේක්ෂකයන්ට පෙනෙන ආකාරයට ඔහේ බලාගෙන හිටියා. කතා ඉවර වුණාට පස්සේ මම ගිහින් දොර ඇරලා තුන්දෙනාව එළියට දාලා දොර වහලා, මමත් එළියට ගියා. ටික වෙලාවකට පස්සේ තැනින් තැනින් නැඟෙන අත්පොලසන් හඬ අපිට ඇහුණා.

“සිරියාව දාලා ආපු එක ශරීරයෙන් ආත්මය විලියට ඇඳලා දැමීමා වගේ දෙයක්...
මගේ දූස් සිරියාව දිහාම බලා ඉද්දි,
මගේ කඳුළු ඒ භූමිය පුරා ගලා යද්දි මං පිට වෙලා ආවා...
සිරියාව කියන්නෙ මගේ ජීවිතය...
මගේ හුස්ම... ඉතිං මං කොහොමද හුස්ම නොගෙන පිටත් වෙන්නේ...”

- උපුටා ගැනීම - *Manal Al Buwaidani – Duma*

අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් ලියූ සටහනක්...

ස්වයං විවේචනයක්

දශක තුනක් පුරාවට ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති වී තිබූ යුද්ධය නිසා අවතැන් වී, තමන්ගේ ඉඩම් අහිමි වූ සහ යුද්ධය නිසා සරණාගත කඳවුරු තුළ අසරණව සිටින පිරිස් ඕනෑ තරම් දකින්න පුළුවන්. මම ඔවුන් වෙනුවෙන් කිසිවක් කරලා නෑ. මේ සියලුම ගැටලු ඉතාම සංකීර්ණ දේශපාලනික ඕනෑ විපාකම් යටතේ බිහිවන තත්ත්වයකට පත්ව තිබෙනවා. කෙසේ වෙතත් ඒ දෙමළ භාෂාව කතා කරනු ලබන ලාංකික ජන කොට්ඨාසය වෙනුවෙන් මෙම නිර්මාණය තුළ එක් රංගයක් දෙමළ භාෂාවෙන් ඉදිරිපත් කිරීමට අප කණ්ඩායමක් වශයෙන් උත්සාහ ගත්තා. රටේ පුරවැසියෙක් වශයෙන් ඔවුන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින්න පුළුවන් අවස්ථාවක් කරගන්න මම මේ මොහොතේ තීරණය කළා. එම දෙමළ භාෂාවෙන් කළ රංගය නොතේරුණු සිංහල භාෂාව කතා කරන බහුතර පිරිස අතර මමත් එක් අයෙක්. ඉතින් අපි තාමත් "දෙමළා දිහා අනුකම්පාවෙන් බලන සිංහල ජාතියක්" උන එක ගැන මම ලැජ්ජාවට පත් වෙනවා. කලාකරුවන් වශයෙන් අපි අපේ කලා නිර්මාණවලින් ඔබ්බට ගොස් ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති භාෂා අර්බුදය නිසා ගොඩනැගී ඇති ජනවාර්ගික ගැටලුව නිරාකරණය කිරීම සඳහා තනි තනිව මහන්සි විය යුතුයි කියා මම මේ මොහොත වනවිට විශ්වාස කරනවා. කලා නිර්මාණ තුළ අප පෙනී සිටින මතවාද සහ දේශපාලනය අපගේ ජීවිත තුළ කොතරම් දුරට අවංකව තිබෙනවාද යන්න අප නැවතත් සිතා බැලිය යුතුයි.

කලාකරුවෙකු වශයෙන් සරණාගතයින් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින බව පෙන්වීමට මෙය හොඳ අවස්ථාවක් කරගන්න මගේ යටිසිත මා පොළඹවා ඇති බව මට මේ මොහොත වන විට වැටහෙනවා. රූපණ ශිල්පීන් මා නිසා පත් වූ සියලුම අපහසුතාවයන්ට සඳහා මම ඔවුන්ගෙන් සමාව ඉල්ලන්නත් කැමතියි.

මීට,

ජයම්පති ගුරුගේ

සංචිත උපේක්ෂ
ස්වයංකථන 02 රඟපෑම්වලින්
ජායරූපය - ලොඩි බුවනෙක

සිරියානු සරණාගතයින්ගේ ස්වයංකථන ශ්‍රී ලංකා නිෂ්පාදනය කණ්ඩායම

අධ්‍යක්ෂණය	ජයම්පති ගුරුගේ අරුත් වෙලැන්දූෂවේ - ප්‍රේමතිලක
නිර්මාණ සැලසුම්කරණය	ජයම්පති ගුරුගේ
අංගරචනය	දුමින්ද අලහේන්දු
ස්වයංකථන 01	අධ්‍යක්ෂණය අරුත් වෙලැන්දූෂවේ - ප්‍රේමතිලක රුවින් ද සිල්වා සුභා විජේසිරිවර්ධන - ඉංග්‍රීසි
ස්වයංකථන 02 03 04	අධ්‍යක්ෂණය ජයම්පති ගුරුගේ සංජීව උපේන්දු - සිංහල තිරිමානි ශන්මුගරාජා - දුම්පල ස්ටේෂන් තිරිමානි - සිංහල
පිටපත් පරවර්තනය (සිංහල දුම්පල)	නදී කම්මලේචරි ඩබ්ලිව්. එස්. විජේසිංහ ක්‍රිතිශා ශන්මුගප්‍රිය මහීශානි දිසානායක චමාලි ගුණවර්ධන කිං රත්නම්
ඉදිරිපත් කිරීම	Stages Theatre Group සහ Mind Adventures Theatre Company
නිර්මාණ සහයෝගය	ජර්මානු සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය - ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රචාරණ සැලසුම් විකිසෝ පටිගත කිරීම ජායාරූපකරණය	වෙනුර නවෝදී Luna Productions ප්‍රේෂාඩ ඩුවනෙක
විශේෂ ස්තූතිය	රුවන්ති ද විකේරා යාන් රමේශ් සහ ජර්මානු සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය - ශ්‍රී ලංකා කාර්යය මණ්ඩලය Iman Aoun & Ashtar Theatre ලසඳුනි ජයවර්ධන මල්ෂානි දෙල්ගහපිටිය පෙමන්ති ප්‍රනාන්දු සඳුමාලි විජේරත්න නිල්මිණි ඩුවනෙක

© ස්වේඡ්ඡා නියෝජිත ගැරන්ටි ලිමිටඩ්, 2020

මෙම අධ්‍යයන ගොනුව ස්වේඡ්ඡා නාට්‍ය කණ්ඩායමේ 'Artist Research - Archiving and Documentation' නම් ව්‍යාපෘතියේ කොටසක් ලෙස සම්පාදනය වූවකි.

ස්වේඡ්ඡා නාට්‍ය කණ්ඩායම වසර දහයක් පුරාවට කළ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලීන් විශ්ලේෂණය හරහා කලා භාවිතයේ නියුතු කලා ශිල්පීන් ඔවුන්ගේම නිර්මාණයන් ක්‍රමවත් හා විචාරාත්මක විශ්ලේෂණයට භාජනය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා සිදුවිය. මේ දශකය නම් ශ්‍රී ලංකාවේ සිවිල් යුද්ධය නිම වූ වසරේ සිට එළඹී දස වසරයි (2009 සිට 2019 දක්වා).

ප්‍රකාශනයට පත්කිරීමේ අවධියේ මෙවැනි අධ්‍යයන ගොනු දාසයක් සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රීසි යන භාෂාවන්ගෙන් නිම විය. කලා ශිල්පීන් විසින් පර්යේෂණකොට රචනා කරන ලද මේ සෑම අධ්‍යයන ගොනුවක්ම මෙම නිෂ්පාදන බිහි වූ සමාජ-දේශපාලනික සන්දර්භ වටපිටාවන් විභාග කරන අතර එම ක්‍රියාවලීන් තුළදී කරන ලද නිර්මාණාත්මක තීරණ විශ්ලේෂණය කරයි. මේ ප්‍රයත්නයේම අංගයක් ලෙස ඊට සමගාමී විඩියෝපට මාලාවක්ද නිර්මාණය කරන ලදී. මෙම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය හරහා නිෂ්පාදනය කරන ලද සියලුම සම්පත් www.stages.lk වෙබ් අඩවිය හරහා ඔබට ලබාගත හැක.

අධ්‍යයන ගොනු

සංස්කරණය (ලබ්‍ධිත): රුවන්ති ද චිකේරා

සංස්කරණය (විචියෝ): මලින් සුලාර

භාෂා සංස්කරණය: නිපුණි ශාරදා පතිරගේ (සිං), කිං රත්නම් (දෙ)

රචනය: රුවන්ති ද චිකේරා, පෙමන්ති ප්‍රනාන්දු, ජයම්පති ගුරුගේ, නදී කම්මැල්ලවීර, නිපුණි ශාරදා පතිරගේ, පියුම් විජේසුන්දර, නලින් ලුසේනා

පිටු සැලසුම්: මල්ෂානි දෙල්ගහපිටිය, රජිත පවිත්‍ර මධුභාෂ

කෝදුපත් බැලීම සහ භාෂා සංස්කරණය: ආශා අබේකෝන්, ගිහාන් ද චිකේරා, පෙමන්ති ප්‍රනාන්දු, යු.ඩී.ආර්.චී.කේ.ගුණසිංහ, ට්‍රේසි හොල්සින්ගර්, අරච්ඡි ජයසේකර, නදී කම්මැල්ලවීර, නිපුණි ශාරදා පතිරගේ, සුදේශ්නා රත්මුතුගල, කිං රත්නම්, තිලකා සුභසිංහ.

සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: ප්‍රසාද් අලුත්වත්ත, ඩේවිඩ් කොටරල්, සංජය චිකේරාලියාගොඩ, රජිත පවිත්‍ර මධුභාෂ, වෙනුර නවෝදී, දෙශාන් තෙන්නකෝන්

සැලසුම් සහය: කියාස් අහමඩ්, මල්ෂානි දෙල්ගහපිටිය, ජනිත් හර්ශන.

පර්යේෂණ සහය: කෞෂල්‍යා ආටිගල, නලින් ලුසේනා, රජිත පවිත්‍ර මධුභාෂ, අකලංක ප්‍රභාශ්වර, දිනුෂිකා සෙනෙවිරත්න

පරිවර්තනය: හිරණ්‍යදා දේවසිරි (සිං/ඉං), අරුන්දි ජයසේකර (සිං/ඉං), මනුලි ලවනා (සිං/ඉං), ලිහිණි නිලවීර (සිං/ඉං), ජිනාදනී පරමේශ්වරම් (දෙ), ශාමලා වේදනායගම් (දෙ), පියුම් විජේසුන්දර (ඉං), හිමංසි දෙනිගම (සි)

කැමරාකරණය: වෙනුර නවෝදී, කිං රත්නම්, ප්‍රමිල සමරකෝන්, කසුන් උක්වත්ත

වෙබ් අඩවි නිර්මාණය: රත්සක ගල්මන්ගොඩ

කළමනාකරණය: මල්ෂානි දෙල්ගහපිටිය, මහේෂ් ලක්මාල්

ස්වේඡස් නාට්‍ය කණ්ඩායම
අධ්‍යයන ගොනු

DCS දශක හතක ශ්‍රී ලංකාව

රචනය : රුවන්ති දි විකේරා, නිපුණි ශාරදා පතිරගේ
සහය: අකලංක ප්‍රනාශ්වර
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: වෙනුර නවෝදී

DCS Girls at Checkpoints

රචනය : පියුම් විජේසුන්දර
සහය: අකලංක ප්‍රනාශ්වර
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: වෙනුර නවෝදී

DCS ස්වයංකථන

රචනය : රුවන්ති දි විකේරා
සහය: පෙමන්ති ප්‍රනාන්දු
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: දෙනාන් තෙන්නකෝන්

DCS රුවන්ති - ශ්‍රී ලංකා සහයෝගීත්ව නිර්මාණය

රචනය : නිපුණි ශාරදා පතිරගේ
සහය: අකලංක ප්‍රනාශ්වර
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: ප්‍රසාද් අලුත්වත්ත

ශ්‍රීස් යකා

රචනය: රුවන්ති දි විකේරා, පෙමන්ති ප්‍රනාන්දු
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: දෙනාන් තෙන්නකෝන්

කලුමාලි : වැඩිහිටියන්ට සුරංගනා කතාවක්

රචනය: රුවන්ති දි විකේරා, හදී කම්මැල්ලවීර
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: දෙශාන් තෙන්නකෝන්

Love and Other Objects

රචනය: ජයම්පති ගුරුගේ
සහය: නලින් ලසේනා
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: වෙනුර නවෝදී

Ovaryacting !

රචනය : පියුම් විජේසුන්දර
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: වෙනුර නවෝදී

Passing Stage ව්‍යාපෘතිය

රචනය: රුවන්ති දි විකේරා
සහය: කෝෂලතා ආටිගල, රජිත පවිත්‍ර මධුනාෂ
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: සංජය චිත්තැලිගොඩ, රජිත පවිත්‍ර මධුනාෂ

සිරියානු ස්වයංකථන

රචනය: ජයම්පති ගුරුගේ
සහය: නලින් ලසේනා
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: දෙශාන් තෙන්නකෝන්

The Certificate

රචනය: රුවන්ති දි විකේරා
සහය: අකලංක ප්‍රනාශ්වර
සැලසුම් සහ ග්‍රැෆික් නිර්මාණ: සංජය චිත්තැලිගොඩ

Thought Curfew

රචනය: පියුම් විජේසුන්දර

සහය: අකලංක ප්‍රනාශ්වර

සැලසුම් සහ ගැලික් නිර්මාණ: ඩේවිඩ් කොටරල්

Walking Path - වචන නැති නාට්‍යයක්

රචනය: ජයම්පති ගුරුගේ

සහය: නලින් ලක්ෂ්‍යා

සැලසුම් සහ ගැලික් නිර්මාණ: ප්‍රසාද් අලුත්වත්ත

ස්වේජස් කලා ශිල්පී පුහුණු වැඩමුළුව

රචනය: නලින් ලක්ෂ්‍යා

සැලසුම් සහ ගැලික් නිර්මාණ: ප්‍රසාද් අලුත්වත්ත

Stages Junior Ensemble

රචනය: පියුම් විජේසුන්දර

සැලසුම් සහ ගැලික් නිර්මාණ: ප්‍රසාද් අලුත්වත්ත

ස්වේජස් ජ්‍යෙෂ්ඨ වෘත්තීය පාඨමාලාව

රචනය: ජයම්පති ගුරුගේ

සැලසුම් සහ ගැලික් නිර්මාණ: ප්‍රසාද් අලුත්වත්ත

stages
theatre
group